

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ & ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΤΗΝ ΒΕΒΗΛΩΣΙ

τῶν Ἑθνικῶν μας τραγουδιῶν ἀπὸ ἑνὶν κύμιον τοῦ «Ἑλληνισμοῦ», τὴν ὁποίαν τόσο φανερά μᾶς ἀποκάλυψε ὁ καθηγητὴς κ. Ν. Πολίτης, μὲ τὰ φωτεινὰ ἄρθρα του, ὁ «Ἑλληνισμός» τῆς ὁδοῦ Σοφοκλέους τὴν υἱοθέτησε, καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς ὁ ἄλλος, ὁ ἀληθινός, ποῦ ἐγέννησε τὰ τραγουδιὰ αὐτὰ καὶ ποῦ τὰ ἐφύλαξε ὡς ἐφεστίους τοῦ θεοῦς τῶν αἰῶνες, οὔτε τὴν ἐνοίωσε, οὔτε τὴν ἀποδοκίμασε.

Μὲ τὸ τοῦ βιβλίου πούλιον τὰντίτυπα τῶν ἀντεθνικῶν αὐτῶν τραγουδιῶν. Ὅπως ὁ Σύλλογος πρὸς διὰ δόσιν ἀνωφελοῦς βιβλίων, ἔτσι κι' ὁ Ἑλληνισμὸς ἐφρόντισε νὰ κρίνῃ τὴν ἔκδοσιν αὐτὴ φτηνὴ γιὰ νὰ τραβιῇ ἀγοραστὰς, γιὰ νὰ μὴ μὴν νὰ χῶσιν τὴν βεβήλωσιν σ' ὅλα τὰ ρομυλικά σπίτια, ὅπως χῶνει, ὁ ἄλλος, ὁ Σύλλογος τοῦ κ. Βικέλα, τὴν σχολαστικότητα καὶ τὴν κακοροϊκίαν.

Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου αὐτοῦ εἶνε ὁ κ. Κυζάκης, ὁ Μικεδονικός, ὁ Ἡπειρωτικός, ὁ θυμαριστὴς τοῦ κ. Ἀμπελά, ὁ Πρύτανης τοῦ Ἑθν. Πανεπιστημίου, ὁ δὲν ἠξεύρομε καὶ μεῖς τί ἄλλο ἀκόμη, Κίτσιος. Ἀποροῦμε δὲ πῶς ἡ Ἀκαδημαϊκὴ νεολαία, μὴ φορὰ ποῦ ἀνέλαβε Εἰσαγγελικὰ καθάκοντα αὐτοβούλως ἐφ' ὅλων τῶν Ἑθνικῶν ὑποθέσεων, δὲν ἀποδοκίμασε τὸν Πρύτανή της, δὲν ἐπανεστάτισε, δὲν ἐπολιτοποίησε ξανά μὲσα στὸ Πανεπιστήμιον, δὲν διώρισε φρονιάρχους καὶ νυχτοφύλακες καὶ δὲν ἐξήντη' ἐπὶ τέλους μὲ κάθε τρόπο νὰ ἐξολοθρευθῇ καὶ τὸ τελευταῖον ἀντίτυπον τῆς Βουλγαρίας αὐτῆς ἐκδόσεως, ἡ ὁποία ἔγινε μόνον καὶ μόνον γιὰ νὰ μισκαρῇ τὴν Ἑθνικὴν μὲς γλώσσαν καὶ τὴν Ἑθνικὴν μας ποίησιν.

τὴν ἀπορροήν σ' ἀμέτρητες συρροές, σὰν μὲ παράδωκε στοὺς κόλπους καὶ μὲ κορυφώθηκε τοῦ ἐπίθουλου καὶ ζύπνησε τὸ μένος καὶ μ' ἀράνισε μὲ τὴν καλοπέρασιν καὶ μ' ἔκανε νὰ μὲ ζηλεύουν καὶ στὰ τελευταῖα μ' ἄρτησαν ἄχαρνα μὲ τὴν ἀπιστίαν καὶ προδοσίαν ἐνῶ ἡ καυμένη ἡ Φτώχεια, ἀφοῦ μὲ συνείδησε καλὰ στοὺς πῶς ἀντρείους κόπους, μιλήντας μου μ' ἀλήθειαν καὶ θάρρος, καὶ τὰ χροιάζοντα ὅταν κορυφώσονται αὐτοὶ καὶ μ' ὁρμήνισεν νὰ κατὰφρονῶ ἐκεῖνα τὰ περιττὰ καὶ νὰ στηρίζω ὅλες τίς ἐλπίδες τῆς ζωῆς στὸν ἴδιον τὸν ἐαυτό μου, καὶ ἔδειξε ποῖα ἦσαν τὰ πλοῦτα μου, ποῦ οὔτε κόλλαιες μὲ τὰ χέρια του, οὔτε συκοφάντης μὲ τίς ροδέρες του, οὔτε λαὸς μὲ τοὺς θυλούς του, οὔτε ἐκκλησιαστικὴ μὲ τὴν ψήφον του, οὔτε τύραννος μὲ τίς ἐπιβουλὰς του θὰ μὴ μὴν ποῦν τὰ πλοῦτα μου. Δυναμωμένος λοιπὸν ἀπὸ τοὺς κόπους, δουλεύοντας γερὰ τοῦτο τὸ χωράφι καὶ μὴ βλέποντας καμμιὰ ἀπ' τίς ἀτιμίες ποῦ γίνονται στὴ χώρα, κερδίζω μὲ τὴν ἀξίαν τὸ ψῶμί μου, ὅσο μὲν ὁρτάνει καὶ χωρὶς νὰ μὲ λείψει. Κ' ἔτσι, Ἐρμῆ, ξαναγυρίζοντας πάλιν νὰ κατὰφρονῶ τὸν Πλοῦτον στὸ Δίον. Μὰ ἐμένα τοῦτο θὰ μούταν ἀρετό: νὰ κάνω νὰ μοιρολογήσουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ποῦ μποροῦν καὶ φέρουν ἀρετὰ.

Ἀλλοῖμονο! Πάει νὰ πιστέψῃ κανεὶς πῶς μὴ ζαρειὰ κατὰρα διευθύνει κάθε πράξιν μας— μὴ κατὰρα ποῦ κοιτάζει νὰ μᾶς σπρώχνῃ σὲ παράλογα καμώματα, ὅταν δὲν ὑπάρχει κανένας λόγος νὰ μετακινήθωμε ἀπὸ τὴ θέσιν μας, καὶ νὰ μᾶς μωδιαίξῃ καὶ τὴ σκέψιν καὶ τὰ χέρια, ὅταν ἡ Ἀνάγκη μᾶς διατάξῃ νὰ δεῖξουμε πῶς εἴμαστε ὄντα μὲ ζωὴ καὶ μεῖς.

ΘΑ ΜΑΣ

ἐπιτρέψῃ ἡ Κυβέρνησις νὰ τὴ συγχαροῦμε ποῦ εἶχε τὴν εὐτυχίαν ἐμπνεῦσι νὰ διορίσῃ τὸν κ. Ἐμμ. Ρέπουλη, Γεν. Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἡ θέσις αὕτη— ἂν ὄχι καὶ ἄλλη ὑψηλότερη— ἄνῃς δικαιοδικῶς στὸ διαπρεπὴ δημοσιογράφον καὶ πολιτειολόγον, ἀπὸ τότε ποῦ ἐδημοσίευσεν στὴν «Ἰστίαν» τὴν μακρὰν ἐκείνην ἀλλὰ καὶ ἐπιστημονικωτάτην μελέτην ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ κ. Δηλιγιάννη, ἡ ὁποία ἦταν καὶ ἑνὶς ἡρώϊκον κούρελιον καὶ ζετίναγμα τῶν περιρήμων καὶ φαμφαρονοειδῶν ἐπαγγελιῶν περὶ οἰκονομικῶν καὶ δὲν συμμυζέσεται.

Ἡ ἐμπιστευτικὴ αὕτη θέσις, τὴν ὁποίαν ἔως τώρα εἶχαν ταπεινωποιήσῃ οἱ κομματικοὶ μπράβοι, ἐτιμῆθη μετὰ τὸ διορισμὸν τοῦ κ. Ρέπουλη. Κι' αὐτὸ σὲ κανένα δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τέρνῃθῃ.

Ο ΓΝΩΣΤΟΣ

ἐκεῖνος συμπύλιτος μας ποῦ προσποιεῖται μὲ τὴν ἐπιτυχίαν τὸν παλαῖον καὶ τὸν δημοσιογράφον, ἐπέταξε μὴ μπόμπα χάρτινη ἀπὸ τὸ λαϊκὸ θεωρεῖον τῆς Βουλῆς γιὰ νὰ τρομάξῃ τοὺς Ἑθνικούς μας σωτήρας καὶ νὰ τοὺς προειδοποιήσῃ ὅτι καθόλου παράξενον ἢ χάρτινη μπόμπα νὰ γίνῃ καμμιὰ μέρα καὶ ἀληθινή.

Αὕτη εἶνε ἡ μὴ ἐξήγησις τοῦ παιδρωτάτου ἐπεισοδίου. Τώρα ὑπάρχει καὶ ἄλλη ἐξήγησις πιθανωτέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν μὲ τὸ ριζμὸ τῆς χάρτινης μπόμπας θελήσαμε νὰ παρωδήσουμε καὶ τὸν ἀναρχισμὸν, τὸ μόνον δηλ. πράγμα ποῦ ἔμεινε ἔως τώρα ἀπαρώδητον εἰς τὴν χώρα μας.

ΚΑΤΙ

ποῦ πρέπει νὰ σημειωθῇ ὡς χαρακτηριστικώτατον τῆς τελευταίας ὑπουργικῆς κρίσεως.

Δὲν ἐγελοῦσε καὶ δὲν γελάει μόνον ὁ κ. Δελγιάννης, γιὰ τὸ κατράκουλισμα. Ἐλοῦνε κι' ὅλ' οἱ

στενωτέρω φίλοι τοῦ ποῦ κατεῖχαν ἐμπιστευτικὰς θέσεις.

Τί νὰ σημαίνη τὸ γέλιο αὐτό; Ὅτι δὲν τοὺς ἔκανε ἐντύπωσι ἡ πτώσις, ἢ ὅτι τὸν γιὰ βέβαιον πῶς θὰ ξαναέβουνε γρήγορα στὴν Ἀρχή;

Αὐτὸ δὲ τὸ ἐξηγήσουν πᾶς ἐκεῖνοι ποῦ κατωρθώνουν νὰ ἐμβαθύνουν στὰ ἄδυστα τοῦ πολιτικοῦ μαντιοῦ τῆς Καρχαλούς.

ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΑΤΗ

ἡ προχθεσινὴ ἀποκάλυψις τοῦ «Ν. Ἀστὺς», μ' ἐπίσημα μάλιστα κείμενα καὶ μ' ἀναμνηστικὰ γεγονότα!

Ὁ κ. Λεβίδης τὴν παραμονὴ τῶν τελευταίων ἐκλογῶν, ἐκαυτηρίασε δοιμύτατα τὴν Κυβέρνησιν Θεοτόκην.

Καὶ ὁ κ. Λεβίδης ἐδέχθηκε τώρα νὰ γίνῃ Ὑπουργὸς ὑπὸ τὸν κ. Θεοτόκην!

Τόχατε γιὰ μικρὸ αὐτό;

Βλέπετε, τὴν εὐστάθεια πολιτικὴ βασιλεύει καὶ στοὺς βουλευτὰς καὶ στοὺς δημοσιογράφους μας, ὥστε μὴ πράξῃς σὰν τοῦ κ. Λεβίδου μᾶς ξιππάζει καὶ μᾶς ἀναγκάζει νὰ παραθέτομε ἀκρότη καὶ κείμενα γιὰ νὰ τὴν καυτηριάσουμε!

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

Τ' ΑΝΩΦΕΛΗ ΒΙΒΛΙΑ

Καλέ μου «Νουμά»

Αὐτὸ ποῦ γράφει ἕνας στὸ προπερασμένον φύλλον σου γιὰ τὰ βιβλία τὰ ὠφέλιμα τοῦ ἀνθρώπου Συλλόγου μὲ φαίνεται πῶς ἀληθεύει. καὶ πολὺ μάλιστα, ἂν δυστυχῶς ἢ εὐτυχῶς δὲν ξέρω. Τὰ βιβλία οὐτὰ δὲν ξεθεύονται ἀπ' τὰ λαὸ, κι' ἂν περνῶν κάποτε ἀπ' τὰ χέρια του, δὲν τὰ διαβάζει. Τὰ παίρνουν τὸ πειότερον οἱ διαβασμένοι, συνδρομητὰς καὶ μὴ τοῦ Συλλόγου, γιὰ νὰ ρίξουν μὴ ματιὰ καὶ σὲ πράγματα ποῦ δὲν ἔχουν καιρὸ νὰ τὰ μελετήσουν ἐκτενέστερα. Κι' εἶδα γὰρ σὲ μερικῶν σπίτια, ὅπως σ' ἐνὸς ἀπ' τοὺς καλοὺς δικηγόρους ἐδῶ, ποῦ εἶχαν ὅλη τὴ σειρά τῆς βιβλιοθήκης τους. Καὶ στὰ δικὰ μου τὰ βιβλία ἂν σκαλίσω τώρα, θὰ βρῶ μερικὰ ἀπ' αὐτὰ, ὅπως τίς «Μέλισσες» τοῦ Δρασίνη, τὸν «Ἑθνικὸν πλοῦτον» τοῦ Λοβέρδου, τὸ «Γεωργόν» καὶ κατὰ τέτοιον. Ὁ λαὸς ἐξακολουθεῖ νὰ μένῃ μὲ τὸ «Σεβὰχ» τὸ θαλασσινὸ τὸ Μπερτολδο καὶ Μπερτολδίνον, τὴ «Φιλο-

Ἐρμῆς. Καθόλου καλέ μου, γιὰ τὴν δὲν τοὺς ἀξίζει ὁλονὸν νὰ μυρολογήσουν. Μὰ ἄσ' τα αὐτὰ τὰ θυμωμένα καὶ τὰ παιδιαρόκαμώματα καὶ δέξου τὸν Πλοῦτον. Δὲν τ' ἀπορρίχνουν βέβαια εὐκολὰ τὰ χαρίσματα ποῦ στέλνει ὁ Δίας.

Πλοῦτος. Θέλεις, Τίμωννα, νὰ σοῦ δικαιολογηθῶ; ἢ ὅτι θυμώσῃς ἂν σοῦ μιλήσω;

Τίμωννας. Λέγε· μὰ ὄχι μακρολογίες, οὔτε μὲ προλόγους σὰν τοὺς ξεθαμένους ρήτορες· γιὰ τὴν ὅτι σοῦ ἐπιτρέψω νὰ πείς λίγα γιὰ χατῆρι τοῦτο ἐδῶ τοῦ Ἐρμῆ.

Πλοῦτος. ἴσως ἔπρεπε νὰ πῶ καὶ μακρολογίες, ἀφοῦ τόσο πολὺ μὲν τὰ ψάλας. Μολταὺτα κοίτα ἂν σ' ἔχω ἀδικήσει, καθὼς λές, σὲ τίποτε. ἐγὼ ποῦ σοῦ ἔμουν ἀφορμὴ νὰ δοκιμάσεις ὅλες τίς ἀπόλαυσεις, τὰ πρωτεῖα καὶ τὴν πρωτοκαθεδρίαν καὶ τὰ στεφάνια καὶ κάθε καλοπέρασιν καὶ ἔγινες ἐξ αἰτίας μου περιήρημος καὶ ξακουστός καὶ περιζήτητος· μ' ἂν ἔπαθες κάνα κακὸ ἀπὸ τοὺς κόλπους, ἐγὼ δὲ σοῦ φταίω. Κι' ἂν θέλεις νὰ μάθεις, ἐγὼ ἔχω ἀδικηθῇ ἀπὸ σένα, γιὰ τὴν μ' ἔρριξες μὲ τὴν κατὰφρονίαν σ' ἀνθρώπους καταραμένους ποῦ μὴ πεινοῦνται καὶ μὲ μάγευαν καὶ μὲ κάθε τρόπο μούθελαν τὸ κακὸ μου· καὶ στὰ ὕστερα εἶπες, ὅτι σ' ἔχω προδώσει, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας ἐγὼ μὴν ποῦν νὰ σὲ κατη-

γορήσω πῶς μὲ κάθε τρόπο μ' ἐδίωξες καὶ μ' ἐβλαβες· κατωκέφαλα ἀπ' τὸ σπίτι. Κ' ἔτσι ἀντὶς γιὰ μαλακὸ πανωφοράκι ἢ πολυκαμωμένη σου Φτώχεια σοῦ φέρσεν αὐτὸ τὸ τομάρι. Γι' αὐτὸ φέρνω μάρτυρα τοῦτον ἐδῶ τὸν Ἐρμῆ, πῶς παρακαλοῦσα τὸ Δίον νὰ μὴ ξαναρθῶ σ' ἐμένα, ἀφοῦ μὲν φέρθηκες μὲ τὴν ὀχρητῆ.

Ἐρμῆς. Μὰ τώρα βλέπεις, ὦ Πλοῦτε, τί λογῆς ἔχει γίναι πᾶς; γι' αὐτὸ μένε μαζὶ τοῦ μὲ θάρρος· λοιπὸν ἐσύ, Τίμωννα, σκάφτε γλήγορα καὶ ἐπὶ Πλοῦτον, φέρε τὸ θηταρὸ ἀποκάτου ἀπ' τὴν ἀξίαν· θὰ σ' ἀκούσῃ βέβαια ἅμα τοῦ φωνάζεις.

Τίμωννας. Ἄς ὑπακούσω, Ἐρμῆ, κι' ἂς ξαναπλουτίσω. Γιατί τί μπορεῖ νὰ κάνῃ κανένας, ὅταν προστάζουν οἱ θεοί; Μὰ κοίτα σὲ ποιοὺς μετὰδεις μὲ ρίχνεις τὸν κακομοῖρον, ποῦ ἐνῶ περνοῦσα ἴσα μὲ τώρα πολὺ φτυχισμένα, ὅ' ἀποχτήσω ἄχαρνα τόσο μάλαμα, ἂν καὶ δὲν ἔκανα καμμιὰ ἀδικίαν, καὶ θὰ φορῶ ὡθὼ τότες σκοτούρες.

Ἐρμῆς. Ἐλα, Τίμωννα, δέξου γιὰ χατῆρι μου κι' ἂν ἀκόμα σοῦ κάνῃ αὐτὸ κόπο καὶ δὲν μπορεῖς νὰ τὸ ὑποφέρεις, γιὰ νὰ σκάσουν ἀπ' τὴ ζήλια ἐκεῖνοι οἱ κόλακες. Κ' ἐγὼ, περνοῦντας ἀπ' τὴν Αἴτην, θὰ πετάξω στὸν Οὐρανόν.

(ἀκολουθεῖ)

μειδῇ Ἀφροδίτῃ» καὶ τὰ ἅμωια, ἂν τὰ διαβάζει πειὰ κι' αὐτά. Καὶ γιατί τοῦτο; Δὲν τὸ ξέρετε γιατί;

Ὁ ὅρος τοῦ Συλλόγου, νὰ γράφονται τὰ βιβλία αὐτὰ στὴν τρεχόμενη, δηλ. στὴν ἀγοραία γλῶσσα τῶν συγγραφέων, εἶνε βεβαίως κακὸ καὶ ψυχρὸ. Μὰ μοῦ φαίνεται πὼς δὲν εἶν' αὐτοῦ ὅλο τὸ κακὸ. Κι' ἂν ἐγράφονταν στὴ ζωντανή γλῶσσά μας, πάλι ἀμφίβολο εἶνε ἂν θὰ εἶχαν πέραση ἀκριτὴ στίς λαϊκὲς τάξεις. Πάρτε παράδειγμα τὸν «Ἥλιον τοῦ Πάλλου, τὴν Ἀλλουτολογία» τοῦ Μαρκέτη τὴν Ἱστορία τῆς Ρωμιοσύνης τοῦ Ἑφταλιώτη, κάποια Ἀστρονομία, δὲ θυμάμαι ποίαν, καὶ μερικά ἄλλα τέτοια, γιὰ νὰ πρῶν τὰ περίσσα διηγήματα καὶ τραγούδια, ποὺ δὲν πιστεύω νὰ χροῦνε καὶ πολλὰ ξόδεψα. Ὁ λαὸς δὲ διαβάζει, γιατί δὲν εἶνε δυνατό ὅπως ἐκπαίδευται νὰ διαβάζῃ, καὶ τὸ γιὰ πρῶν πειὰ ἀπόφαση πὼς τὰ βιβλία εἶνε μόνο γιὰ τοὺς δασκάλους. Βέβαια τὰ -ασι-μασι-φαι αὐτοὶ μονάχα μποροῦν νὰ τὰ ἐκστομίζουν, μ' ὅλο τὸ κόπο καὶ τὸ καμὰ τοῦ λογιωτατισμοῦ, κι' ἀπὸ ὁ λαὸς μαθαίνει πὼς αὐτὰ εἶνε τὰ εὐγενικά, τί θελατε νὰ κάνῃ; Τοῦ μπῆκε ἡ ἰδέα πὼς τὸ πρόνομι γιὰ διάβασμα καὶ «φράγμα» κι' ἀπαρεμφατοκοπάνισμα ἀνήκει στοὺς δασκάλους, στοὺς σπουδασμένους, καὶ πὼς δική του δουλειὰ εἶνε νὰν τοὺς χειροκροτῇ, νὰν τοὺς φωνάζῃ ζήτωωωω !...

Χρειαζέται κάποια προπαιδεία τὸ λαὸ, γιὰ νὰ διαβάζῃ, προπαιδεία ποὺ θὰ τοῦ τῇ δώσῃ τὸ Σχολεῖο ἐκεῖνο ποὺ ὅλοι μας λαχταροῦμε. Καὶ τὸ νὰ μπι-σθῇ τοῦ πὼς πρέπει νὰν τοῦ μιλάμε τῇ γλῶσσά του εἶνε βρισιὰ γι' αὐτόν. Τοῦτο εἶνε ὁ ἀπαραίτητος ὅρος γιὰ νὰ διαβάζῃ, γιὰ νὰ καμμὰ ἀμφιβολία. Τώρα ὅμως, ὡς ποὺ νὰ πορτήσουμε τὸ Σχολεῖο ποὺ πρέπει, τί μένει νὰ κάνουμε, τίποτ' ἄλλο, παρὰ ὅσοι εἶν' ἐλευθερωμένοι ἀπὸ τὴν ψευτιά νὰν τοῦ φωνάζουν τὸ σωστό, νὰ τοῦ διδάσκουν τὴν ἀλήθεια. Κ' ἡ ἀλήθεια θὰ βοηθήσῃ.

I. Σ.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

— Περιεχόμενα τοῦ 1ου ἀριθ. τοῦ Β' χρόνου τῆς «Ἀνατολῆς»: Μ. Δασκαλάκη οἱ «Κρητικοί». Π. Γιαννοπούλου ἡ «Ἑλληνικὴ γραμμὴ καὶ τὸ Ἑλλ. χρώμα». Μ. Ἀργυροπούλου «Ποιήματα». Διήγημα Σουηδικὸν τοῦ Ὁσκάρ Λαξερβέ. Γ. Ἀρδανιτῆ «ἡ Εὐδοκία ἐν Ἱεροσολύμοις». Π. Καλογερίκου. «Αἱ ὁρατότεροι καὶ περιφανέστεροι γυναικες διὰ μέσους τῶν αἰώνων». Πολ. Δημη-

τρακοπούλου «Ἑλλ. Θέατρον». Καὶ ἔξω εἰκόνες καλλιτεχνικές.

— Ἡ «Ζωὴ» Μηχανικὸν Φιλ. εἰκονογραφημένον περιοδικόν, τὸ ὅποιον ἐκδίδει ὁ κ. Ἀπ. Μελαχρινός. Ἐκυκλοφόρησε τὸ Β' τεύχος τοῦ Ἰουνίου, γεμῆτον ὅλη ἐλκεκτη, ἀπὸ διηγήματα, ποιήματα, ἐπιστημονικὰς μελέτας κλπ. Ἀπὸ μέσων ἀπὸ τίς σελίδες τῆς «Ζωῆς» ἀνατέλλει σὰν ἥλιος ἀνοιξιτικός, κ' ἐνὰ κριτικὸς καινούργιος, ὁ κ. Ἀριστ. Καμπάνης, τελείως φαρμαλισμένος καὶ ἀντικου-μεταπισμένος, ὁμιλῶν γιὰ ὅλα τὰ πράγματα μὲ μίαν ὁλοκληρωτικὴν καὶ ἐνορχήστρωσιν τῶν λέξεων μοναδικήν καὶ μὲ μίαν ἐνυποστάτωσιν ἀξιοθαύμαστον, ἡ ὁποία τὴν κἀμνε νὰ διασθάνεται τὴν πνευματοποίησιν καὶ τὴν μιστολοποίησιν τῆς Ἰδέας, ὅπως λέγει καὶ ὁ μέγας Ὁλ-λανδὸς κριτικὸς Van Swieten. Ὁ κ. Καμπάνης μὲ κἀμνε τὴν τιμὴν νὰ ρίχνῃ μὲ ματιά καὶ στὸν «Νουμᾶ» καὶ νὰ τὸν κρίνῃ μὲ μίαν ἀξιοθαύμαστον ἀπρονοήτιαν, τὴν ὁποίαν τὸν ἀντὶ κανεῖς εἰς ὅλους τοὺς μεγάλους κριτικούς, τοὺς φαιρικισθέντας ἀπὸ τὸν κ. Βώκον, κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον τοῦ «Περιοδικοῦ μας» τὴν καὶ γονιμώ-τεραν εἰς παραγωγὴν μεγάλων ἀνδρῶν, κριτικῶν καὶ ἀ-κρίτων.

— Ἐπαναλαμβάνεται προσεχῶς ἡ ἔκδοσις φιλολογι-κοῦ περιοδικοῦ ὅχι ἀπὸ τὰ συνειθισμένα, τὸ ὅποιον ἔχει κάποιαν ἱστορίαν καὶ τὸ ὅποιον ὑπόσχεται μὲ τὴν ἀγγελίαν τοῦ ὅτι τὴν ἱστορίαν αὐτὴν ὅχι μόνον θὰ τὴν συνε-χίσῃ, ἀλλὰ καὶ θὰ τὴν πλουτίσῃ σημαντικά. Τὸ περιοδικόν αὐτὸ θὰ βγῇ στὴν Πόλιν, κ' εἶνε ἡ «Φιλολογικὴ Πιχά». Περιμένουμε νὰ δοῦμε τὰ πρῶτα φύλλα γιὰ νὰ τὰ ποῦμε καλλίτερα.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

— κ. Μένιππον. Σὰς ἀπαντοῦμε: Ὅποιος γράφει στὸν «Νουμᾶ» εἶν' ἐλεύθερος νὰ γράφῃ σ' ὅποια γλῶσσα θέλει. Αὐτὸ τὸ καλὸ ἔμπορεῖ νὰ καυχῇ πὼς τῇ γιὰ ὁ «Νουμᾶς»: Ν' ἀφῇ τὸς συνεργάτες του ἐλεύθερους. Δὲν θὰ πάθουμε ὅτι ἐπαθε κι' ὁ διευθυντὴς κάποιον πε-ριοδικόν, ὁ ὅποιος γιὰ μὴ λείψῃ ἔχασε τοὺς συνεργάτες. Ὁ πρῶτος εἶχε στὰ χεῖρά του τὸν τὴν λείψῃ κίντυνος, «Κάνε τὸν κίντυνο, κίντυνο», τοῦ λέει ὁ διευθυντὴς. «Δὲν τὸν κίνω!» «Ἐγὼ ὅμως δὲν μπορῶ νὰ τὸ δημοσιεύω μὲ τὸν κίντυνο!» «Κ' ἐγὼ τὸ παίρνω πίσω μὲ τὸν κίντυνο!» Καὶ παίρνει ὁ συγγραφεὺς τὸ χειρόγραφόν του καὶ φεύγει. Σὲ λίγη ὥρα παρουσιάζεται δεύτερος συνεργάτης ὁ ὁποῖος μέσων στὰ χεῖρά του εἶχε, κατὰ σατανικὴν σύμπτωσιν τὴν λείψῃ κινδυνευμένον. Ὁ διευθυντὴς ποὺ ἐτρόμαξε μπροστὰ στὸν κίντυνο, ἐπῆγε νὰ πᾶ ἄπὸ συκο-πὴ μπροστὰ στὸ κινδυνευμένον. «Ἀμὰν γιὰ τὸ θεὸ! Θυσίαν τὸν ἀναδπλασιασμό! τοῦ λέει. «Παίρνω καλλί-τερα τὸ χειρόγραφόν σου καὶ φεύγω!» ἀποκρίνεται ὁ συνεργά-της καὶ τὸ παίρνει καὶ φεύγει καὶ ὅλο φεύγει! — Judas Errant. Ὁρατότατο. Θὰ δημοσιευθῇ στὴν ἐπιφυλῖδα ἡμα τελειώσει ὁ «Τίμωνας». Περιμένουμε καὶ τᾶλλα. — κ. Κρ. Χ. Κυριακίδην. Μὲς γράφετε, κ' ἔχετε δίκαιον, ὅτι ἡ «Μοῦσα» ἐδημοσίευσεν ἕνα διήγημά σας «Τὸ παρα-μῦθον τῆς Κυρούλας» χωρὶς τὴν ἐξήγησίν σας. Τώρα ἔγινε

ποῦ ἔγινε. Τί θὰ κερδίσετε κι' ἂν διαμαρτυρηθῇτε, ἀπὸ μάλιστα καθὼς μὲς γράφετε ὁ διευθυντὴς τῆς Μοῦσας εἶνε καὶ στενὸς σὰς φίλος; — κ. Ρῶμον Φιλάρων Ἀρ-κατὰ καλὰ. Θὰ δημοσιευθῇ. Γιὰ τᾶλλα ποὺ μὲς γρά-φετε, δὲν γίνεται τίποτε, ἀπὸ καὶ μὲς εἴμαστε σατι-ζοὺ τοῦ περιήμου καὶ κοκτασάτου Σουλτανάτου τῶν ἐφημερίδων. — κ. Γ. Μαντ. Καὶ τὰ δύο τραγουδιὰ, ὁ-ρατότατα. Θὰ δημοσιευθῇ. Νὰ περιμένουμε κι' ἄλλα; — δ. Ἐλένην Μαράκη. Τὸ πρῶτον ποιημάτων θὰ δη-μοσιευθῇ. — κ. Ἀθηναῖον Πολίτην. Ἀν καὶ φρονέμεν πὼς οἱ φόβοι σας εἶνε λίγο υπερβολικοὶ γιὰ τὸ μέ-λλον τῆς πόλεως, θὰ τὸ δημοσιεύσουμε ἐκεῖνο ποὺ μὲς ἐστελᾶτε, γιατί πιθανόν νὰ ἔχετε σὰς δίκαιον, καὶ μὲς νὰ τὰ βλέπουμε καλὰ καὶ ἄγρια ὅσα γίνονται. — κ. Κ. Γούν. Τὰ φύλλα θὰ τὰς σταλῶν, ἂν καὶ ἔσαν περιστὰ τὰ γραμ-ματόσημα. Περιμένουμε τ' ἄλλα. Συντομα ὅμως. — κ. Γ. — κ. Ι. Σταμ. Θὰ σὰς ἀπαντήσουμε ἰδιαιτέρως. — κ. Ἀλη-θινὰ παράξενο. Θὰ τὸ δημοσιεύσουμε. — κ. Σωτήριον. Τὸ ἐλάβαμε καὶ τὰς εὐχαριστοῦμε.

Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

ΤΗΣ ΕΘΝ. ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γνωστοποιεῖ ὅτι

Σήμερον ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 9 π. μ. ἐνεργηθήσεται ἐν τῷ Καταστήματι αὐτῆς, ἐνώπιον τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου, ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, ἡ 96 κλήρωσις τοῦ ἐκ φρ. 60,000,000 λαχισφόρου δανείου, ἡ ὁρισμένη διὰ τὴν 18)1 Ἰουλίου 1903.

Κατὰ τὴν κλήρωσιν ταύτην, θέλουσιν ἐξαχθῇ ἐκ τῆς κληρωτίδος ἐννέα ἀριθμοὶ ὁμολογιῶν μετὰ λα-χνοῦ καὶ 1792 ἀριθμοὶ ὁμολογιῶν ἐξαργυρωτέων εἰς τὸ ἐκ φρ. 400 κεφάλαιον ἐκαστης.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 17 Ἰουνίου 1903.

Ὁ Διοικητής
Στ. Στρογγί

Δεκαπενθήμερον ἐπιστημονικὸν καὶ καλ- λιτεχνικὸν περιοδικόν

Ἰδρυταί: Γ. ΑΣΙΩΤΗΣ καὶ Γ. ΛΑΜΠΕΛΕΤ

Συνδρ. ἐτησίᾳ Δρ. 10
» ἑξάμηνος » 6
» τριμηνος » 4

Εἰς τὴν «Κριτικὴν»
συνεργάζονται οἱ καλ-
λίτεροι λόγιοι κ' ἐπι-
στήμονες, ἰδιοὶ μας καὶ
ξένοι.

Διὰ τὸ ἐξωτερικόν
Συνδρ. ἐτησίᾳ φρ. 10
» ἑξάμηνος » 6

Διὰ πᾶσαν αἰτησιν:
Διευθυντὴν «Κριτικῆς»
Ἀθήναις

Ἡ «Κριτικὴ» εἶνε τὸ εὐθυνότερον τῶν
μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντων περιοδικῶν

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ

11

Τ' ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΜΑΣ

Ὁ κ. Ραμᾶς, ἴσως νὰ πῇς μόνο γιὰ αἰτία τὸ βιβλίον αὐτό. Μὰ στὴ μελέτη του δὲν μπόρεσε νὰ μὴ δεῖξῃ ὅτι ἔχει κι' αὐτὸς τὴν ἀριώτητα ποὺ συμβουλεύει νὰ πολε-μήσουμε. Γιατί ἄλλως ὅχι τὸ θάρρος νὰ μὲς πεί πᾶ εἶνε δικὰ του καὶ πᾶ ξένα, δηλ. τοῦ Ρουσσώ, τοῦ Μον-ταίγν, τοῦ Richet, τοῦ Ταιν κι' ἄλλων Γάλλων φιλο-σόφων.

Μὰ ἂν ἀκολουθοῦσε τίς ἰδέας συμβουλές του θὰ ἔλεπε κ' ἕνα ἄλλο ἀκόμα: Ὅτι δὲν ἔπην ἀνάγκη νὰ τρέξῃ σὲ ξένους γιὰ νὰ μὲς πεί ὅσα λέει, παρὰ θὰν τᾶξοσκε στοὺς δικούς μας.

Ὅταν γράφει: π. γ, γιὰ τίς μελέτες ποὺ συνειθίζουν τὸ πνεῦμα νὰ ἐνεργεῖ, νὰ θέλει, νὰ προσέχει; δὲ θὰ ἐξ-νάλεγε τὸν ξεθυμασμένον ὀρισμὸ τῶν σύγχρονων Γάλλων

φιλοσόφων. «je pense, je raisonne, je veux» παρὰ θῆξε πὼς αὐτὰ εἶνε τὸ περίφημον θεώρημα τοῦ θεοῦ Πλάτωνα.

Ἄν ὁ κ. Ραμᾶς ἐδιδάσκει τὸν Πλούταρχον καὶ τίς ἰδέας αὐτοῦ τίς ἐξήλωσε μὲ περισσότερα λόγια τοῦ συ-χωροῦνται ὅλες οἱ ἀμαρτίες. Μὰ ἂν τὰ λεγόμενά του εἶνε μονάχα τὰ λόγια τῶν ξένων, ποὺ ξαναματῶν ὅσα εἶπεν ὁ τελευταῖος δοξασμένος Ἑλληνας συγγραφεὺς, τό-τες, ἂς ἀκούσῃ τί λέει αὐτός. «Μὴ λανθανέτω τοῖνον μηδὲ τοῦτο τοὺς πατέρας, ὅτι τὸ μνημονικὸν τῆς μαθή-σεως μέρος οὐ μόνον πρὸς τὴν παιδείαν ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς τοῦ βίου πράξεις οὐκ ἐλαχίστην συμβάλλεται: μοῖραν. Ἡ γὰρ τῶν γεγεννημένων πράξεων μνήμη τῆς περὶ τῶν μελ-λόντων εὐδουλίας γίνεται παράδειγμα (Περὶ παιδίων ἀ-γωγῆς). «Καὶ λαβὼν ταῦτα (τὰ ποιήματα) δίδω... καὶ μεταδίδου Κλεάνδρῳ καὶ προκαταλαμβάνει τὴν φύσιν αὐτοῦ διὰ τὸ μνημονεῖν νωθρόν ἀλλὰ πανταχοῦ ὀθο-δρόν καὶ δεδορκὸς εὐαγωγότεραν ὑπὸ τῶν τοιοῦτων οὔσαν. Ἄλλος τοῖνον τρόπος ἐστὶ τὰς ἐν τοῖς ποιήμα-σιν ὑποψίας πρὸς τὸ βέλτιον ἐκ τοῦ γέροντος μεθιστάς ὁ διὰ τῶν ὀνομάτων τῆς συνήθειας, περὶ ὧν δεῖ τὸ νέον γεφυρᾶσθαι μᾶλλον ἢ περὶ τὰς λεγομένας γλώσσας... Ἐπὶ πᾶσι τοῖνον καὶ τὸ τὴν αἰτίαν ἐκείτου τῶν λεγο-μένων ἐπιζητεῖν χρήσιμον ἐστίν» ὁ μὲν γὰρ Κίτων ἐπὶ παιδῶν ὧν ἔπραττε μὲν ὁ προστάξιν ὁ παιδαγωγός, αἰτίαν δὲ καὶ λόγον ἀπῆται τοῦ προστάγματος.... Τὴν δὲ ἐπὶ πλέον τῶν λεγομένων χρήσιν ὑπέδειξεν ὁρθῶς ὁ

Χρύσιππος, ὅτι δεῖ μεταγεῖν καὶ διαθεῖσθαι ἐπὶ τὰ ἡμο-ειδῇ τὸ χρήσιμον. Ὡς γὰρ φαμάκου πρὸς ἐν ἡμόταντος νόσημα τὴν δύναμιν καταμαθόντες οἱ ἱατροὶ μετῴσουσι καὶ χρῶνται πρὸς ἅπαν τὸ παραπλήσιον, οὕτω καὶ λόγον κοινοῦν καὶ δημοσιεύειν τὴν χρῆσιν δύναμιν οὐ χρὴ πε-ριορᾶν ἐνὶ πράγματι συνηρημένον ἀλλὰ κινεῖν ἐπὶ πάντα τὰ ἅμωια, καὶ τοὺς νέους ἐθίζειν τὴν κοινότητα συνορᾶν καὶ μεταφέρειν ὁῦτως τὸ οἰκεῖον, ἐν πολλοῖς παραδείγ-μασι ποιουμένης μελέτης καὶ ἔκτασιν ὀνητικῆς. (Πῶς δεῖ τὸν νέον Ποιημάτων ἀκούειν).... Διὸ δεῖ τὸ πολὺ καὶ κενὸν ἀφαιροῦντα τῆς λέξεως αὐτὸν διώκειν τὸν καρ-πὸν καὶ μιμεῖσθαι μὴ τὰς στεφανηπλόκους ἀλλὰ τὰς μελίστας. Οὕτως οὖν δεῖ τὸν φιλότεχνον καὶ καθαρόν ἀκροατὴν τὰ μὲν ἀνθρᾶ καὶ τρυφὰ τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν πραγμάτων τὰ δραματικὰ καὶ πανηγυρικὰ κηφῶν βοτάνων σοφιστικῶν ἡγούμενον ἔξιν, αὐτὸν δὲ τῇ προ-σοχῇ καταδύον ἐν τῶν νοῦν τοῦ λόγου καὶ τὴν διὰ-θεσιν τοῦ λόγοντος ἄλκι ἀπ' αὐτῆς: τὸ χρήσιμον καὶ τὸ ὠφέλιμον, μεμνημένον ὡς οὐκ εἰς θέατρον οὐδ' ὠδεῖον ἀλλ' εἰς σχολὴν καὶ διδασκαλεῖον ἀφίκειται, τῷ λόγῳ τὸν βίον ἐπανορθωτόμενος.... Ταῦτα γὰρ τὰ νοσήματα (ἡ ἐξέτασις μόνον τῶν λέξεων ὅλη) πολλὴν μὲν ἐρημίζαν νοῦ καὶ φρενῶν ἀγαθῶν, πολλὴν δὲ τερθραῖαν καὶ στωμυλίαν ἐν ταῖς σχολαῖς πεποίηκε, τῶν μερακίων λέξεις καὶ ῥή-ματα καὶ τὸ καλῶς ἀπαγγέλλειν ἐν ἐπαίνῳ τιθεμένων, τὸ δ' ἀπαγγελλόμενον εἴτε χρήσιμον εἴτ' ἀχρηστον, εἴτ' ἡ-ναγκαῖον, εἴτε κενὸν ἐστὶ καὶ περιττὸν οὐκ ἐπισταμένον οὐδὲ βουλομένον ἐξετάζειν....

ΠΡΟΚΛΗΣ Δ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

(ἀκολουθεῖ)